

SNPS Verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheids- factoren

Inhoudsopgave

A. Samenvatting	3
B. Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren	4
C. Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren	9
D. Engagementbeleid	12
Corporate governance en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen	12
E. Verwijzingen naar internationale normen	14
F. Historische vergelijking	16
Bijlage 'Due diligence proces' bij MVB beleid SNPS	17
Inleiding Due diligence	17

In dit statement geven we meer informatie over hoe wij omgaan met de identificatie, prioritering, en verwerking van de belangrijkste ongunstige effecten van onze beleggingsbeslissingen.

Dit statement bestaat uit de volgende vijf secties:

- A. Samenvatting SFDR statement belangrijkste ongunstige effecten (bovenstaand)
- B. Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten
- C. Beleid om de belangrijkste ongunstige effecten te identificeren, prioriteren en mitigeren
- D. Betrokken belegger instrumenten
- E. Referenties naar internationale standaarden
- F. Historische vergelijking

A. Samenvatting

SNPS neemt de belangrijkste ongunstige effecten van zijn beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in aanmerking. Deze verklaring is de verklaring inzake de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren van het pensioenfonds over alle pensioenregelingen. Deze verklaring heeft betrekking op de referentieperiode van 1 januari tot en met 31 december 2023.

Bij het pensioenfonds vinden we maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) belangrijk. Als onderdeel van onze benadering van MVB en naast het meenemen van duurzaamheidsrisico's, streven we ernaar de belangrijkste ongunstige effecten van onze beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren te beperken. Deze belangrijkste ongunstige effecten kunnen zich op verschillende gebieden voordoen, zoals met betrekking tot milieu-, sociale en werknemersaangelegenheden, mensenrechten, corruptie en omkoping.

Op de belangrijkste ongunstige effecten nemen wij maatregelen. De belangrijkste ongunstige effecten op het gebied van milieu zijn: de koolstofvoetafdruk (CO₂-voetafdruk) en broeikasgas intensiteit (CO₂-intensiteit) van ondernemingen. En op het gebied van sociale en werknemersaangelegenheden zijn dit schendingen van de UN Global Compact, de UN Guiding Principles on Business and Human Rights of OESO-richtlijnen door ondernemingen, het risico op kinderarbeid, het gebrek aan genderdiversiteit in de Raad van Bestuur en mogelijke blootstelling aan controversiële wapens.

De mate en de manier waarop de belangrijkste ongunstige effecten in het beleggingsproces worden meegenomen, hangt af van verschillende factoren, zoals het type fonds of strategie, de activaklasse en de beschikbaarheid van betrouwbare gegevens. Waar mogelijk en haalbaar gelden, in lijn met de aard van de beleggingen, voor alle financiële producten minimumeisen. De exacte toepassing kan verschillen tussen financiële producten en zal worden gedocumenteerd in de informatieverstarring over financiële producten in overeenstemming met de vereisten en tijdlijnen van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van de Europese Unie.

B. Beschrijving van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste ongunstige effecten waar het pensioenfonds rekening mee houdt. Hierin geven we aan welke maatregelen het pensioenfonds onderneemt om het ongunstige effect te beperken. Deze maatregelen bestaan uit de volgende ESG-beleidsinstrumenten: uitsluiten, ESG-integratie, normatieve en thematische engagement en stemmen. Meer informatie over deze ESG-beleidsinstrumenten en de toepassing daarvan vindt u in ons [MVB-beleid](#). Het bestuur van SNPS heeft in november 2023 besloten welke PA's geprioriteerd dienen te worden.

Dit overzicht zal in de loop van de tijd worden uitgebreid en aangepast, in lijn met de ontwikkeling van het pensioenfonds MVB-beleid en relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Tabel 1: Overzicht indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheid

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter	Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen**	
Indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd						
Klimaat- en andere milieu-indicatoren						
Broeikasgas-emissies	1. BKG*-emissies	Scope 1-BKG-emissies.	15.128 ton	N/A	Hoeveelheid Scope 1 broeikasgasemissies uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar. Scope 1 betreft directe emissies door ondernemingen. Emissies kunnen gerapporteerd of geschat zijn. Het betreft het aandeel in scope 1 BKG-emissies van de belegging ten opzichte van de EVIC (in EUR) van de issuer. (EVIC is de ondernemingswaarde inclusief contanten).	Deze PAI is niet geprioriteerd. Wel zijn de koolstofvoetafdruk en de broeikasgasintensiteit geprioriteerd en worden er ook mitigerende maatregelen genomen.
		Scope 2-BKG-emissies.	5.761 ton	N/A	Hoeveelheid Scope 2 broeikasgasemissies uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar. Scope 2 betreft indirecte emissies als gevolg van de inkoop van energie door ondernemingen. Emissies kunnen gerapporteerd of geschat zijn. Het betreft het aandeel in scope 2 BKG-emissies van de belegging ten opzichte van de EVIC (in EUR) van de issuer.	
		Scope 3-BKG-emissies.	152.795 ton	N/A	Hoeveelheid Scope 3 broeikasgasemissies uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar. Scope 3 betreft alle overige emissies in de waardeketen buiten Scope 1 en Scope 2. Emissies zijn geschatte waarden. Het betreft het aandeel in scope 3 BKG-emissies van de belegging ten opzichte van de EVIC (in EUR) van de issuer.	
		Totale BKG-emissies.	172.899 ton	N/A	Totale hoeveelheid Scope 1, Scope 2 en Scope 3 broeikasgasemissies uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar. Scope 1 en scope 2 emissies zijn gerapporteerde cijfers wanneer deze door de ondernemingen beschikbaar worden gesteld. Wanneer geen gerapporteerde cijfers beschikbaar zijn, worden deze cijfers geschat. Scope 3 emissies zijn geschatte data.	
	2. Koolstofvoetafdruk	Koolstofvoetafdruk.	551 ton/belegd vermogen in miljoen EUR	N/A	Totale hoeveelheid Scope 1, Scope 2 en Scope 3 broeikasgasemissies uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar, gedeeld door de geaggregeerde ondernemingswaarde (Enterprise Value of EVIC), uitgedrukt in miljoen euro. Scope 1 en scope 2 emissies zijn gerapporteerde cijfers wanneer deze door ondernemingen beschikbaar worden gesteld. Wanneer geen gerapporteerde cijfers beschikbaar zijn, worden deze cijfers geschat. Scope 3 emissies zijn geschatte data.	ESG-integratie middels een CO ₂ -reductiestrategie: De CO ₂ -voetafdruk van het aandelen wereld mandaat wordt vergeleken met die van de benchmark. In de mandaatrichtlijnen is de volgende doelstelling opgenomen: de portefeuille moet een 15% lagere CO ₂ -intensiteit hebben dan de benchmark. We voeren ook engagement gericht op het verminderen van de koolstofvoetafdruk.
	3. BKG** -intensiteit ondernemingen waarin is belegd	BKG** -intensiteit ondernemingen waarin is belegd.	897 ton/omzet in miljoen EUR	N/A	Totale hoeveelheid Scope 1, Scope 2 en Scope 3 broeikasgasemissies uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar, gedeeld door de geaggregeerde omzet, uitgedrukt in miljoen euro. Scope 1 en scope 2 emissies zijn gerapporteerde cijfers wanneer deze door ondernemingen beschikbaar worden gesteld. Wanneer geen gerapporteerde cijfers beschikbaar zijn, worden deze cijfers geschat. Scope 3 emissies zijn geschatte data.	We voeren engagement gericht op het verminderen van de broeikasgasintensiteit. Dit passen wij toe op aandelen en bedrijfsobligaties.
4. Blootstelling aan ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen.	10%	N/A	De beoordeling wordt vastgesteld op basis van door ondernemingen gerapporteerde data. Bij enige blootstelling wordt de gehele onderneming meegewogen.	Deze PAI is geprioriteerd.	
5. Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel verbruik van niet-hernieuwbare energie en opwekking van niet-hernieuwbare energie van ondernemingen waarin is belegd, uit niet-hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van hernieuwbare energiebronnen, uitgedrukt als percentage van de totale energiebronnen.	74%	N/A	Gebaseerd op gerapporteerde data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.	

Tabel 1: Vervolg

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen**
Indicatoren voor ondernemingen waarin is belegd						
Klimaat- en andere milieu-indicatoren						
Broeikasgas-emissies	6. Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten	Energieverbruik in GWh per miljoen EUR aan inkomsten van ondernemingen waarin is belegd, per sector met grote klimaateffecten.		N/A	Gebaseerd op gerapporteerde data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
		Landbouw, bosbouw en visserij.	1,1 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Winning van delfstoffen.	1,0 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Industrie.	3,6 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht.	1,0 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Distributie van water; en afvalwaterbeheer en sanering.	0,1 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Bouwnijverheid.	0,1 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen.	1,2 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Vervoer en opslag.	0,5 GWh/inkomsten per miljoen EUR			
		Exploitatie van en handel in onroerend goed.	0%			
Biodiversiteit	7. Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteits-gevoelige gebieden	Aandeel beleggingen in ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben.	0%	N/A	Bij enige aanwezigheid en/of activiteiten in gebieden met een kwetsbare biodiversiteit wordt de gehele onderneming meegewogen. Gebaseerd op gerapporteerde en geschatte data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
Watergehalte	8. Emissies in water	Door de ondernemingen waarin is belegd veroorzaakte emissies in water (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde.	36,6 ton/belegd vermogen in miljoen EUR	N/A	Bedrijven die het milieu ernstig schaden door grond- of watervervuiling op basis van relevante internationale richtlijnen. Gebaseerd op gerapporteerde data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
Afval	9. Aandeel gevaarlijk afval en radioactief afval	Door de ondernemingen waarin is belegd, geproduceerd gevaarlijk afval en radioactief afval (in ton) per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde.	5,1 ton/belegd vermogen in miljoen EUR	N/A	Gebaseerd op gerapporteerde data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.

Tabel 1: Vervolg

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen **
Indicatoren voor sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping						
Sociale thema's en arbeidsomstandigheden	10. Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen.	0%	N/A	De beoordeling wordt vastgesteld op basis van geschatte data.	Engagement: Wij gaan het gesprek aan met bedrijven die internationale normen schenden of dreigen te schenden. Bij onvoldoende resultaat van de engagement kunnen structurele normschenders worden uitgesloten. Dit passen wij toe op aandelen en bedrijfsobligaties.
	11. Ontbreken van procedures en compliance-mechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel beleggingen in ondernemingen zonder een beleid voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen of zonder regelingen voor de afhandeling van klachten waarmee schendingen van die VN-beginselen of OESO-richtsnoeren kunnen worden aangepakt.	62%	N/A	De beoordeling wordt vastgesteld op basis van door ondernemingen gerapporteerde data en geschatte data. Bij enig ontbreken van procedures wordt de gehele onderneming meegewogen.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
	12. Niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen	Gemiddelde niet-gecorrigeerde loonkloof tussen mannen en vrouwen bij ondernemingen waarin is belegd.	14%	N/A	Procentuele verschillen in beloning tussen mannen en vrouwen. Gebaseerd op gerapporteerde data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
	13. Genderdiversiteit raad van bestuur	Gemiddelde verhouding tussen aantal vrouwelijke en mannelijke leden in de raad van bestuur van ondernemingen waarin is belegd, uitgedrukt als percentage van alle leden in de raad van bestuur.	29%	N/A		Deze PAI wordt geadresseerd in het PAI due diligence proces waarbij issuers die relatief slecht op deze PAI scoren geïdentificeerd worden en beoordeeld wordt of ze open staan voor engagement danwel of er voldoende voortgang op engagement wordt geboekt. Als dit niet het geval is dan kunnen deze issuers uitgesloten worden (er wordt ook actief engagement op deze PAI uitgevoerd).
	14. Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoneelsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)	Aandeel beleggingen in ondernemingen die zijn betrokken bij de productie of verkoop van controversiële wapens.	0%	N/A	De beoordeling wordt vastgesteld op basis van door ondernemingen gerapporteerde data.	Uitsluiten van producenten van controversiële wapens. Dit passen wij toe op het aandelen wereld mandaat.
Indicatoren voor beleggingen in overheden en supranationale instellingen						
Ecologisch	15. BKG** -intensiteit	BKG** -intensiteit landen waarin is belegd.	648 ton/BNP in miljoen EUR	N/A	Hoeveelheid broeikasgas-emissies van een land, uitgedrukt in ton CO ₂ -equivalent per jaar, gedeeld door het bruto nationaal product van een land in miljoen euro. Gebaseerd op gerapporteerde data.	Geen actieve sturing op deze specifieke PAI.
Sociaal	16. Landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten	Aantal landen waarin is belegd met schendingen van sociale rechten (absoluut aantal en relatief aantal gedeeld door alle landen waarin is belegd), als bedoeld in internationale verdragen en overeenkomsten, beginselen van de Verenigde Naties en, in voorkomend geval, nationaal recht.	7%	N/A	Percentage van de beleggingen dat vertegenwoordigd wordt door landen die onderwerp zijn van EU-sancties als gevolg van schendingen van sociale rechten. Bij enige blootstelling wordt de gehele issuer meegewogen. Gebaseerd op geschatte data.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
Indicatoren voor beleggingen in vastgoedactiva						
Fossiele brandstoffen	17. Blootstelling aan fossiele brandstoffen via vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in vastgoedactiva die een rol spelen bij het winnen, opslaan, vervoeren of produceren van fossiele brandstoffen.	N/A	N/A		Deze PAI is niet geprioriteerd.
Energie-efficiëntie	18. Blootstelling aan energie-inefficiënte vastgoedactiva	Aandeel beleggingen in energie-inefficiënte vastgoedactiva.	N/A	N/A		Deze PAI is niet geprioriteerd.

Tabel 1: Vervolg

Indicator ongunstige effecten op duurzaamheid	Parameter		Effecten 2023	Effecten 2022	Toelichting	Genomen maatregelen en voor de volgende referentieperiode geplande maatregelen en vastgestelde streefdoelen**
Indicatoren voor beleggingen in vastgoedactiva						
Water-, afval- en materiëlemissies	19. Blootstelling aan gebieden met grote waterstress	PAI 8 (tabel 2). Aandeel beleggingen in ondernemingen met locaties in gebieden met grote waterstress zonder een beleid voor waterbeheer.	9%		De beoordeling wordt vastgesteld op basis van door ondernemingen gerapporteerde data. Bij enige blootstelling wordt de gehele onderneming meegewogen.	Deze PAI is niet geprioriteerd.
Mensenrechten	20. Activiteiten en leveranciers met een significant risico op kinderarbeid	PAI 12 (tabel 3). Aandeel beleggingen in ondernemingen die blootstaan aan activiteiten en leveranciers met een significant risico op kinderarbeid, naar geografisch gebied of soort activiteit.	7%		De beoordeling wordt vastgesteld op basis van door ondernemingen gerapporteerde data. Bij enige blootstelling wordt de gehele onderneming meegewogen.	Deze PAI wordt geadresseerd in het PAI due diligence proces waarbij issuers die relatief slecht op deze PAI scores geïdentificeerd worden en beoordeeld wordt of ze open staan voor engagement danwel of er voldoende voortgang op engagement wordt geboekt. Als dit niet het geval is dan kunnen deze issuers uitgesloten worden (er wordt ook actief engagement op deze PAI uitgevoerd). Dit passen wij toe op aandelen en bedrijfsobligaties.

* BKG staat voor Broeikasgassen

** Het pensioenfonds heeft voor de referentieperiode geen streefdoelen voor de PAI-indicatoren gedefinieerd. Daarnaast ontwikkelt het MVB-beleid incl. het uitsluitingsbeleid zich doorlopend. Het beleid wordt gemonitord en aangepast aan de actuele en maatschappelijke ontwikkelingen.

C. Beschrijving van het beleid voor de identificatie en prioritering van de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

Het pensioenfonds past een due diligence beleid toe om de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren vast te stellen, te analyseren en te prioriteren. Het doel van dit proces is om de belangrijkste ongunstige effecten te voorkomen en te verminderen alsmede om verantwoording af te leggen over hoe het pensioenfonds omgaat met de geïdentificeerde effecten. Voorafgaand aan deze due diligence screening zijn er aantal criteria op basis waarvan ondernemingen bij voorbaat uitgesloten worden, dit betreft de uitsluitingen van het pensioenfonds, zoals vastgelegd is in het uitsluitingenbeleid, op [onze website](#).

Om goed inzicht te krijgen of ondernemingen zich houden aan de internationale normen, zoals verwoord in het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, screent de ESG-adviseur elk kwartaal de beleggingen van het pensioenfonds. Onze ESG-adviseur maakt hiervoor gebruik van informatie van ISS en MSCI als onafhankelijke ESG-data providers). Dat betekent dat het beleggingsuniversum wordt gecheckt op ondernemingen die mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptieregels schenden. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal, onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid van de schending. De volgende stap is door middel van engagement de negatieve impact van bedrijven te voorkomen, mitigeren of herstelmaatregelen en/of compensatie mogelijk te maken. Bij onvoldoende voortgang kan het pensioenfonds overgaan tot uitsluiting. Meer details over de uitsluitingscriteria van het pensioenfonds is te vinden op [onze website](#). De voortgang en impact van het engagementbeleid wordt kwartaalwijs gemonitord middels een engagementrapportage en middels een publieke rapportage verantwoord aan de pensioendeelnemers en andere belanghebbenden. Met dit beleid ondervangen we in het beoordelingsproces eventuele foutmarges. In de bijlage gaan we nader in op de verschillende stappen van het due diligence proces. Daarbij sluiten we aan bij EU-duurzaamheidswetgeving en het Instrumentarium van het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfonds¹.

Op dit moment zijn de belangrijkste ongunstige effecten die uit deze due diligence voorkomen: koolstofvoetafdruk, BKG-intensiteit, schending van de UNGC en OESO-richtlijnen. Dit is gebaseerd op de internationale, te weten: Mensenrechten, Arbeidsnormen, Milieu en Anti-corruptie,. Daarnaast speelt databeschikbaarheid een belangrijke rol in de uitvoering van het beleid. Onze ESG-adviseur maakt hiervoor gebruik van informatie van MSCI en ISS (beiden onafhankelijke ESG-data providers) voor de liquide beleggingen. MSCI maakt waar mogelijk gebruik van gerapporteerde data door ondernemingen. Voor sommige indicatoren wordt ook gebruik gemaakt van geschatte data.

¹ Kijk [hier](#)

Voor illiquide beleggingscategorieën zoals hypotheek, direct vastgoed en infrastructuur is in de markt beperkt PAI-data beschikbaar. Het pensioenfonds spant zich in om de aanvullende data van de ongunstige effecten van de illiquide beleggingen te verkrijgen. Hiervoor heeft de ESG-adviseur een selectie gemaakt van voornamelijk Europese vermogensbeheerders waar actieve beleggingsposities worden opgebouwd, bij wie een uitvraag naar PAI-data is gedaan.

Voor het pensioenfonds is de uitvraag gestuurd aan JP Morgan AM (beheerder infrastructuur portefeuille), maar JP Morgan AM heeft aangegeven geen PAI-data op te kunnen leveren. Om de data operationeel te kunnen verwerken, zijn vermogensbeheerders gevraagd de PAI-data aan te leveren in een standaard template, het zogenaamde EET-template (breed geaccepteerd in de markt). Dit template is belangrijk om de ontvangen data te integreren met de bestaande PAI-data voor de liquide beleggingen. Tijdig ontvangen informatie van de beheerder is door de ESG-adviseur beoordeeld op onder andere:

- Volledigheid;
- Methodiek gekozen door de manager; en
- Aansluiting op bestaande informatie en databronnen in het PAI-statement.

De algemene bevindingen vanuit de uitgevoerde uitvraag zijn als volgt:

- Voor de meeste vermogensbeheerders is het niet mogelijk de PAI-data voor 1 april 2024 aan te leveren. Voor alle Financiële Marktparticipanten, waaronder de vermogensbeheerders, is de deadline voor de publicatie van het eigen PAI-statement 30 juni 2024;
- Vermogensbeheerders die PAI-data beschikbaar kunnen stellen doen dat:
 - Veelal in een eigen format en niet in het benodigde EET-template;
 - Op productniveau en niet op klantniveau.

De ESG-adviseur heeft op basis van de aangeleverde data per beleggingscategorie bekeken of en hoe deze informatie in het template kan worden verwerkt.

Vastgoed

De Europese vastgoedbeheerders berekenen de PAI-vastgoedindicatoren op een vergelijkbare manier. De aangeleverde PAI-informatie is door de ESG-adviseur omgerekend naar een vastgoedsscore voor het pensioenfonds en opgenomen in dit statement.

Hypotheek

Er is geen marktconsensus voor pensioenfonds hoe over deze beleggingscategorie te rapporteren. De vermogensbeheerder voor hypotheek rapporteert over de PAI-vastgoedindicatoren en hiermee dus niet specifiek over de beleggingscategorie hypotheek, maar over het onderpand. Aangezien er geen consensus is over hoe te rapporteren over de beleggingscategorie hypotheek en er geen andere data beschikbaar is voor deze categorie, kan de ESG-adviseur geen redelijke aannames formuleren. De ESG-adviseur neemt de aangeleverde informatie niet op in het PAI-statement en de data van hypotheek wordt niet vermengd met data van directe vastgoedbeleggingen.

Infrastructuur

De ESG-adviseur integreert de beperkt aangeleverde PAI-informatie niet in het bestaande PAI-statement. De belangrijkste reden hiervoor is dat de meeste beheerders de gevraagde informatie niet tijdig beschikbaar hebben en de data niet in het benodigde template kunnen aanleveren. De ESG-adviseur heeft te weinig informatie over deze beleggingscategorieën om hiervoor een redelijke aanname te formuleren. De ESG-adviseur verwacht en zal zich blijven inspannen om dit in de toekomst te verbeteren en te zorgen dat het EET-template een marktstandaard wordt voor de aanlevering van PAI-data.

Voor infrastructuur wordt gerapporteerd over de PAIs voor kapitaalmarktbeleggingen. Voor infrastructuur wordt ook gerapporteerd over de PAI-vastgoedindicatoren. Het integreren van deze data in het bestaande PAI statement zal in de toekomst leiden tot vermenging van bronnen en berekeningsmethodieken.

Er is nog steeds een verbetering mogelijk in de datadekking voor de illiquide beleggingen. Desalniettemin is het pensioenfonds van mening dat met dit PAI-statement een getrouw beeld wordt weergegeven van de beleggingen van het pensioenfonds. Het pensioenfonds spant zich in om de beschikbare data van de illiquide beleggingen in de toekomst te verbeteren. Voor een aantal beheerders, waaronder niet-Europese beheerders zal dit een uitdaging blijven, omdat zij niet altijd verplicht zijn over PAI-data te rapporteren.

D. Engagementbeleid

In het MVB-beleid is opgenomen hoe het pensioenfonds vormgeeft aan de rol van “betrokken belegger”. Het pensioenfonds gaat in gesprek met ondernemingen waarin wij namens beleggingsinstellingen/klanten beleggen. Daarnaast maken wij actief gebruik van onze aandelhoudersrechten om lange termijn waardecreatie te bevorderen bij de ondernemingen waarin wij namens beleggingsinstellingen/klanten beleggen. Daarbij besteden wij aandacht aan de strategie, duurzaamheid en corporate governance van ondernemingen.

Het engagementbeleid van SNPS is geïmplementeerd via het engagement plan van de engagement service provider EOS. SNPS draagt bij en onderschrijft het EOS engagement plan als SNPS engagement plan. Dit driejaarlijkse engagementplan identificeert de belangrijkste thema's en gerelateerde subthema's. Het engagementplan richt zich op een breed scala aan onderwerpen om de diversiteit van de kwesties die van invloed zijn op bedrijven in de portefeuilles van SNPS weer te geven. De effectiviteit van de engagement wordt gemonitord via mijlpalen en elk kwartaal gerapporteerd aan SNPS. De engagement service provider heeft verschillende engagementtechnieken en beschikt over procedures om de druk op bedrijven die onvoldoende vooruitgang laten zien, op te voeren. Van de geprioriteerde PAI's zijn klimaatgerelateerde PAI's zoals 'broeikasgasemissies' en 'Investerings in bedrijven zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie' het sterkst vertegenwoordigd. Met betrekking tot stemmen bij volmacht komen naast de bovenstaande klimaatindicatoren ook 'Loonkloof tussen mannen en vrouwen' en 'Genderdiversiteit in de raad van bestuur' vaak aan bod. Hoewel het niet tot de geprioriteerde en andere verplichte PAI's behoort, blijft de beloning van bestuurders die wordt weergegeven door de PAI 'Excessive CEO pay ratio' ook een relevant onderwerp. Daarnaast voert SNPS een periodieke beoordeling uit van relevante engagementzaken. Wanneer de belangrijkste negatieve effecten over een relevante periode onvoldoende worden verminderd, neemt SNPS contact op met de aanbieder van engagementdiensten over dit gebrek aan (of vermeend gebrek aan vooruitgang). Waar engagement niet succesvol of toe te passen is, wordt uitsluiting als escalatiemechanisme overwogen.

Corporate governance en stemmen op aandeelhoudersvergaderingen

Corporate governance wordt vaak vertaald met goed ondernemingsbestuur. Het heeft betrekking op de verhouding tussen de verschillende organen van de onderneming zoals raad van bestuur, raad van commissarissen, aandeelhouders en andere belanghebbenden. Hierbij spelen rekenschap, transparantie en toezicht een centrale rol. Het pensioenfonds belegt zelf en namens klanten wereldwijd in beursgenoteerde ondernemingen en is daardoor ook aandeelhouder.

Betrokken aandeelhouder

Het pensioenfonds is ervan overtuigd dat goede corporate governance bijdraagt aan de lange termijn waardecreatie van ondernemingen. Het pensioenfonds en haar klanten zijn betrokken aandeelhouders en maakt daarom actief gebruik van aandelhoudersrechten. Zo gaan wij in gesprek met ondernemingen en stemmen wij op aandeelhoudersvergaderingen om lange termijn waardecreatie bij ondernemingen te stimuleren.

Corporate governance uitgangspunten

Het stembeleid van het pensioenfonds is mede gebaseerd op de normen en best practices op het gebied van corporate governance zoals die van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Daarnaast worden voor elke afzonderlijke markt toepasselijke nationale wet- en regelgeving, lokale marktnormen en codes op het gebied van corporate governance toegepast bij het uitoefenen van stemrechten. Het pensioenfonds stemt met alle beschikbare aandelen op de aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin wij beleggen. Dit betekent dat ook gestemd wordt in markten waar speciale eisen gelden voor het uitoefenen van stemrechten. Bijvoorbeeld in landen waar een speciale volmacht is vereist of in landen waar aandelen tijdelijk worden geblokkeerd in de periode voor de aandeelhoudersvergadering.

Verantwoording stemgedrag

Het pensioenfonds is transparant over hoe zij heeft gestemd op aandeelhoudersvergaderingen. Op onze website rapporteren wij via een online tool per aandeelhoudersvergadering hoe wij hebben gestemd voor onze beleggingsfondsen.. Daarnaast rapporteren wij elk kwartaal over het aantal aandeelhoudersvergaderingen waarop is gestemd en de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van corporate governance.

E. Verwijzingen naar internationale normen

Het pensioenfonds onderschrijft verschillende internationale initiatieven zoals de Principles for Responsible Investment en gebruikt de internationale kaders van het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights.

Internationale kaders

De internationale uitgangspunten van het UN Global Compact vormen een van de normenkaders voor het pensioenfonds. Het UN Global Compact vindt haar oorsprong in internationaal breed geaccepteerde verdragen, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de conventies van de International Labour Organisation, de Verklaring van Rio inzake Milieu & Ontwikkeling en de anti-corruptie principes van de UN Conventie tegen Corruptie.

Daarnaast gebruikt het pensioenfonds de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen als leidraad voor de beoordelingen van ondernemingen waarin de beleggingsfondsen van het pensioenfonds beleggen. Deze richtlijnen maken duidelijk wat van ondernemingen wordt verwacht op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Ze bieden ondernemingen handvatten over hoe om te gaan met kwesties zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie. Daarnaast onderscheiden de OESO-richtlijnen consumentenbelangen, wetenschap en technologie, mededinging en belastingen. De OESO-richtlijnen worden momenteel onderschreven door 44 landen. Hiermee zijn deze richtlijnen de enige door overheden onderschreven MVO-richtlijnen voor internationaal ondernemen en het enige kader dat een geschillenbeslechtingsysteem bevat.

De UN Guiding Principles on Business and Human Rights zijn internationale normen over mensenrechten waaraan staten en ondernemingen zich dienen te houden. Deze zijn in 2011 door de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties goedgekeurd.

Voor meer informatie over de (internationale) richtlijnen en initiatieven die het pensioenfonds ondersteunt, verwijzen wij naar onze [MVB-beleid](#).

Gebruikte indicatoren voor de belangrijkste ongunstige effecten om te meten hoe we voldoen aan deze internationale kaders:

- BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd
- ondernemingen met vestigingen/activiteiten in of bij biodiversiteitsgevoelige gebieden wanneer de activiteiten van die ondernemingen negatieve gevolgen voor die gebieden hebben
- veroorzaakte emissies in water (in ton) door ondernemingen, gemeten per miljoen EUR aan beleggingen, uitgedrukt als gewogen gemiddelde
- ondernemingen die betrokken zijn geweest bij schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen
- ondernemingen die blootstaan aan activiteiten en leveranciers met een significant risico op kinderarbeid, naar geografisch gebied of soort activiteit

Internationale kaders – Methodologie

Om goed inzicht te krijgen of ondernemingen zich houden aan de internationale normen, zoals verwoord in het UN Global Compact, de OESO-richtlijnen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights, screent de ESG-adviseur elk kwartaal de beleggingen van het pensioenfonds. Onze ESG-adviseur maakt hiervoor gebruik van informatie van MSCI en ISS (onafhankelijke ESG-data providers). Dat betekent dat het beleggingsuniversum wordt gecheckt op ondernemingen die mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptieregels schenden. Hierbij wordt gekeken naar impact van het gedrag van de onderneming op de samenleving en/of milieu en de ernst, schaal en onomkeerbaarheid en waarschijnlijkheid van de schending. De derde stap is door engagement de negatieve impact van bedrijven te voorkomen, mitigeren of herstelmaatregelen en/ of compensatie mogelijk te maken. Bij onvoldoende voortgang kan het pensioenfonds overgaan tot uitsluiting.. De voortgang en impact van het engagementbeleid wordt kwartaalijks gemonitord middels een MVB-rapportage en middels een publieke rapportage verantwoord aan de pensioendeelnemers en andere belanghebbenden.

Toekomst gericht klimaatscenario

Het pensioenfonds neemt op verschillende manieren toekomstgerichte klimaatscenario's mee in haar beleid. We hanteren klimaatscenario's voor onze portefeuilleconstructie.

Klimaatscenario's in portefeuilleconstructie

Allereerst neemt onze fiduciair beheerder in de evaluatie van de portefeuilleconstructie mee welk effect een klimaatcrisis zou hebben op het verwacht rendement van de beleggingsportefeuille over de komende vijf jaar. Dit klimaatcrisisscenario is een risicoscenario waarin het politiek momentum voor de energietransitie fors toeneemt en leidt tot een abrupte stijging van belasting op het gebruik van fossiele brandstoffen. De waarschijnlijke effecten van dit duurzaamheidsrisico op het rendement van de portefeuille kunnen leiden tot een aanpassing van de portefeuilleconstructie.

Voor meer informatie verwijzen we naar [het MVB-beleid](#) op onze website.

F. Historische vergelijking

De eerste historische vergelijking zal worden opgesteld in juni 2025.

Bijlage 'Due diligence proces' bij MVB beleid SNPS

Inleiding Due diligence

Due diligence is gericht op het vaststellen, prioriteren en analyseren van de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren. Dit betreft de negatieve impact voor de samenleving en het milieu in zowel de beleggingsportefeuille als bij potentiële beleggingen. Zoals aangegeven in het MVB-beleid doorloopt het pensioenfonds periodiek een screening van bedrijven op het schenden van de daarin genoemde internationale normen. Dit proces wordt het due diligence proces genoemd. Het due diligence proces wordt doorlopen om de belangrijkste ongunstige effecten van de beleggingen op duurzaamheidsfactoren vast te stellen en te prioriteren, met als doel ze te voorkomen en te verminderen alsmede om verantwoording af te leggen over hoe het pensioenfonds omgaat met de geïdentificeerde effecten.

SNPS richt zich op de volgende gebieden voor wat betreft het PAI due diligence proces:

1. Introductie van een bottom-up PAI-due diligence-proces: SNPS's ESG-adviseur heeft een halfjaarlijkse portefeuillescreeningstool geïntroduceerd die het mogelijk maakt om prioritering te geven aan issuers die relatief slecht scoren op de geprioriteerde PAI-indicatoren. Dit proces houdt rekening met aanvullende managementinformatie (hoe goed een bepaald probleem wordt beheerst) en omvat inzichten in betrokkenheid. Het resulteert in een lijst van issuers die van geval tot geval verder beoordeeld worden en een 'stoplicht' toegewezen krijgen op basis van een reeks gespecificeerde criteria. De lijst wordt twee keer per jaar herzien en ververs. Issuers die onvoldoende vooruitgang laten zien, worden uitgesloten.
2. Implementatie van geprioriteerde PAI's door middel van engagement- en stemactiviteiten die worden gefaciliteerd door EOS: namens SNPS houdt EOS zich bezig met een reeks kwesties die zijn vastgelegd in de PAI-indicatoren. De geprioriteerde PAI's spelen in toenemende mate een centrale rol in het soort engagementcases en stembeslissingen dat SNPS elk kwartaal evalueert. De geprioriteerde PAI-gegevens helpen ook om die issuers te identificeren die relatief slecht scoren op deze kwesties, maar (nog) niet actief betrokken zijn, wat kan leiden tot het initiëren van nieuwe engagementtrajecten.
3. Voortdurende implementatie van de geprioriteerde (evenals andere) PAI's via bestaande processen: Verschillende van de PAI's zijn niet nieuw voor SNPS; deze PAI's maken deel uit van bestaand beleid dat van invloed is op de pensioenregeling. Deze omvatten:
 - a. "Broeikasgasintensiteit van ondernemingen waarin wordt belegd", geïmplementeerd door middel van specifieke instructies die gericht zijn op het verminderen van de koolstofintensiteit ten opzichte van de benchmark voor het op maat gemaakte beursgenoteerde aandelenmandaat;
 - b. "Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunitie, chemische wapens en biologische wapens)", vanaf 2024 volledig vastgelegd via de uitsluitingsaanpak van SNPS (in 2023 zijn andere databronnen gebruikt).